

Het ACV is meer dan een meeloper op de IAO-conferentie. Luc Cortebeek werd voor de 10de keer op rij voorgedragen als internationale woordvoeder van de werknemersgroep in de Commissie voor de toepassing van de normen.

Voor meer waardig werk

Van 3 tot 19 juni vond in Genève de jaarlijkse conferentie van de Internationale Arbeidsorganisatie plaats. De IAO is een instelling van de Verenigde Naties, waar vertegenwoordigers van werkgevers, vakbonden en regeringen samen conventies en aanbevelingen – normen – uitwerken ter verbetering van arbeidsvoorwaarden wereldwijd. Dat kan gaan over kinderarbeid, veiligheid op het werk, arbeidsinspectie, discriminatie, vrijheid van vereniging, migratie ... en nog veel meer. Dit jaar waren er op de conferentie speciale commissies over de wereldwijde crisis, gender(on)gelijkheid en maatregelen in verband met AIDS en HIV op het werk. Conventies uitwerken is één ding, ze doen naleven is nog iets anders. De Commissie voor de toepassing van de normen gaat na of de gemaakte afspraken wel toegepast worden in de lidstaten. Als dat niet het geval is roept ze de lidstaten op het matje. Het ACV werkte in de verschillende commissies met een team van acht mensen.

Veel aandacht voor de crisis

Op de IAO-conferentie van dit jaar ging veel aandacht naar de aanpak van de crisis. Zo kwamen maar liefst

zeven staatshoofden spreken op de Global Jobs Summit. De meest spraakmakende toespraken waren die van de Braziliaanse president Lula en de Franse president Sarkozy die er bei-

den onomwonden voor pleitten dat de crisismaatregelen rekening houden met de sociale dimensie.

In de zogenaamde Commission of the Whole (COW) – waar Marc Leemans namens het ACV in het drafting committee (redactiecomité) zat – werd na slopende besprekingen waarbij op elke slak zout werd gelegd een consensus bereikt over een tekst die de vinger legt op de harde gevolgen van de crisis. Die tekst - het 'Global Jobs Pact' – bestaat uit een aantal richtlijnen en voorstellen om de gevolgen van de crisis op een gecoördineerde en efficiënte manier te bekampen, maar ook om in de toekomst een herhaling van dergelijke noodtoestanden te voorkomen. Dit moet gebeuren door – niet alleen in

De miserie en hoop van de wereld in 25 gevallen

Schending van vakbondsvrijheid en recht op vrije onderhandelingen

Sociale rechtvaardigheid en waardig werk staan of vallen met het recht vrije vakbonden op te richten en vrije onderhandelingen te kunnen voeren. Dit recht wordt in vele landen tegengewerkt. Twaalf landen moesten zich komen verantwoorden voor schendingen van dit recht en dit gaat soms heel ver. In **Colombia** is dat al twintig jaar een probleem. Ook al is de wetgeving wat verbeterd, toch werden vorig jaar 40 en dit jaar al 20 vakbondsleiders vermoord. Het land wordt door de IAO van dichtbij opgevolgd. Ook in **Turkije** wordt de vrijheid van vereniging geschonden. De voorbije weken werden tientallen vakbondsleiders aangehouden. In de openbare sector worden

vakbondsleden gewoon ontslagen. Betogingen worden met geweld neergeslagen. Een land dat kandidaat is om toe te treden tot de Europese Unie zou best de mensen- en werknemersrechten respecteren. Er moet een duidelijk plan en een kalender worden uitgewerkt. Een 'high-level mission' – die mee zal worden geleid door Luc Cortebeek – zal het land bezoeken om ter plaatse de evolutie vast te stellen. **Myanmar/Birma** bezondigt zich naast het gedwongen werken ook aan het onderdrukken van de vrije vakbond. Leden van de FTUB worden gearresteerd, gefolterd en vermoord door de militaire junta. Een land dat het ook niet zo nauw neemt met de democratie is **Wit-Rusland**. Vrije vakbonden zijn er uit den boze. Maar het werk van de IAO brengt stilaan op. Er werden al een paar seminars

woorden maar ook in daden – eindelijk een gelijke waarde te hechten aan een sociaal en economisch ontwikkelingsbeleid in de wereld. Door de financiële markt ten dienste te stellen van de reële economie én door deze economie ten dienste te stellen van de mensen en niet andersom. Het ‘Global Jobs Pact’ is gericht aan alle landen-leden van de IAO, maar is ook bedoeld om de IAO zelf een stevigere rol toe te kennen in de multilaterale fora die een beslissende stem hebben in de mondialisering van de wereldeconomie. Dat dit Pact de unanieme steun wegdraagt van regeringen, werkgevers- en werknemersorganisaties is te danken aan een pragmatische opstelling en evenwichtige compromissen, rekening houdend met ideologische verschillen en gericht op de, uiteraard voor ieder land verschillende, financiële mogelijkheden. Mooie doelstellingen dus. Er moet weliswaar nog veel gebeuren om ze ook te realiseren. Vraag is bijvoorbeeld wat de volgende G20-top hiermee zal doen.

Aanbeveling over AIDS op het werk in de maak

Op de conferentie was er ook een eerste bespreking over een aanbeveling over AIDS. Volgend jaar volgt de tweede bespreking en hopelijk de goedkeuring van de aanbeveling. Dan pas hebben we een officiële IAO-aanbeveling

over AIDS. Die aanbeveling moet dan binnen het jaar in elk van de 183 landen worden voorgelegd aan de wetgevende macht die bevoegd is voor die materie. We hadden liever een (meer dwingende) conventie gezien voor een dergelijk probleem, maar dat zat er niet in. De ontwerp tekst van de aanbeveling – waarvoor Herman Fonck mee de pen vasthield – is gelukkig sterk op een aantal punten. Zo staat in de aanbeveling een strikt verbod ingeschreven op het testen van werknemers en sollicitanten op hun HIV-status en is er ook veel aandacht voor de bescherming van de privacy. Uitzonderingen zijn slechts mogelijk in zeer uitzonderlijke en zeer specifieke gevallen, ingegeven door redenen van arbeidsveiligheid, indien bepaald in nationale wetgeving en in akkoord met de sociale partners. Voor verplegers in een operatiekwartier bijvoorbeeld. Onze amendementen met al die beschermende en beperkende clausules zijn integraal in de eindtekst opgenomen. Wordt vervolgd volgend jaar.

Gendergelijkheid

Na 24 jaar stond het thema gendergelijkheid nog eens op de agenda van de arbeidsconferentie voor een algemene discussie. Het was de bedoeling dat de Commissie gendergelijkheid op basis van ‘best practices’ het werk van de IAO en haar leden opnieuw richting

zou geven. De commissie waar Bert Verstraeten van Wereldsolidariteit deel van uitmaakte kon (onze) verwachtingen niet helemaal inlossen. Het mandaat van de commissie was van bij het begin dan ook erg beperkt en de discussie werd op een erg onhandige manier geleid.

Commissie voor de toepassing van de normen

We gaven het al aan in de inleiding. Normen uitwerken is één. Ze doen toepassen is twee. De waakhond van de IAO is de zogenaamde commissie voor de toepassing van de normen die toeziet op de naleving van de IAO-conventies. Elk jaar wordt de toepassing van één bijzondere conventie onder de loep genomen. Dit jaar was dat de conventie 155 over veiligheid en gezondheid op het werk. Vaststelling was dat dit een nijpend probleem blijft. De cijfers zijn ronduit alarmerend. In 2003 (meest recente data) werden er 358.000 dodelijke arbeidsongevallen geregistreerd, dit wil zeggen 980 dodelijke arbeidsongevallen per dag! De tweede week van de conferentie stond voor de Commissie Normen volledig in het teken van de bespreking van ‘de gevallen’. 25 landen moesten zich komen verantwoorden voor allerlei inbreuken op de normen. De selectie van de gevallen die worden besproken is elke keer een heel moeilijke

georganiseerd door de regering, begeleid door de IAO, met de vrije vakbonden. Er moet nog veel meer gebeuren, maar de vakbondsleiders uit het land zijn al blij met die eerste schuchtere resultaten. In **Guatemala** worden vakbondsleiders vermoord en de schuldigen worden niet gestraft. In de vrije exportzones worden bedrijven gesloten na vakbondsacties. De dag nadien starten dezelfde bedrijven opnieuw op onder een andere naam met andere werknemers. Ook in de **Filippijnen** worden vakbondsleiders vermoord. De regering aanvaardt een missie van de IAO. Ook **Pakistan** en **Panama** werden op de vingers getikt, omdat vakbondsvrijheid er niet of amper bestaat. In **Ethiopië** worden leerkrachten die zich organiseren vervolgd en gefolterd. De regering heeft beloofd deze situatie actief aan te pakken. In **Venezuela** zijn er problemen voor werkgeversorganisaties en vakbonden. De regering-Chavez verkiest zelf het lot van werknemers in handen te nemen. De regering werd door de commissie opgeroepen het recht van vereniging in ere te

herstellen. In het Afrikaanse Swaziland is de koning alleenheerser en hij lust de vakbonden niet. Vakbondsleiders worden er vervolgd. **Swaziland** wordt vermeld in een speciale paragraaf van de conferentie, een zware vernedering.

Kinderarbeid

Rusland, de Democratische Republiek Congo en Maleisië mochten zich voor de commissie komen verantwoorden voor schending van de conventies over kinderarbeid. **Rusland** omdat het niets of te weinig doet aan kinderhandel over de grenzen heen. Kinderen worden economisch en seksueel uitgebuit. In **Congo** worden kinderen ingelijfd in de legers van de krijgsheren. In de Katangese mijnen werken zij gedwongen om koper, coltan en goud te delven. Meisjes worden verhandeld en worden sekslaafjes. Aan de regering wordt gevraagd om de strafwetgeving aan te passen en de schuldigen te straffen. **Maleisië** respecteert de conventie over de minimumleeftijd niet.

oefening. Daarbij komen diverse evenwichten om de hoek kijken. Een evenwichtige regionale spreiding bijvoorbeeld: het zou niet aanvaardbaar zijn dat enkel arme landen uit het Zuiden op het matje worden geroepen. Uiteraard moeten de zwaarste inbreuken op de fundamentele IAO-conventies aan bod komen: landen waar gesold wordt met kinderarbeid of geen vakbondsvrijheid bestaat. Maar liefst zijn er ook een aantal gevallen bij over wat meer technische conventies, bijvoorbeeld problemen met de arbeidsinspectie of met conventies over sociale zekerheid. Die selectie ligt op zich al heel moeilijk in de werknemersgroep en dan moet er ook nog een akkoord over worden gevonden tussen de werkgevers- en de werknemersgroep. De regeringsgroep, rechter en partij in deze zaak, houdt zich bij die selectie in de vergadering meestal wat afzijdig. Maar sommige landen trekken wel achter de schermen alle mogelijke registers open om te vermijden dat ze op de lijst komen. Ze worden niet graag voor de ogen van de hele wereld op het strafbankje gezet. We overlopen in het kaderstuk in vogelvlucht de 25 gevallen die deze keer werden besproken. Achter elk verhaal schuilt een harde realiteit.

| PVL |

Als je een indringende blik wil achter de schermen en een uitgebreid en helder relaas van de IAO-conferentie, surf dan naar <http://luccorteebeck.blogspot.com>

Discriminatie van migranten en ongelijke behandeling

Een ander schrijnend probleem is de discriminatie van migranten en ongelijke behandeling. In **Iran** worden vrouwen, etnische minderheden en bepaalde religieuze groepen zwaar gediscrimineerd. Van sociaal overleg is geen sprake. Omdat er geen politieke wil is om de situatie te veranderen, kwam dit in een speciale paragraaf van het algemeen verslag van de conferentie terecht. Landen die ook op het matje werden geroepen voor de discriminatie van migranten en/of vrouwen waren **Mauretanie, Zuid-Korea, Koeweit** en... **Italië**. In Italië gaat het om de discriminatie van mensen zonder papieren en Roms en Sintis. Berlusconi wendde tevergeefs al zijn invloed aan opdat Italië niet voor de commissie zou moeten verschijnen. En als je van miserie spreekt, dan is ook **Peru** niet uit de actualiteit te branden. De keuze voor het land was al gemaakt vóór de recente zware incidenten in Bagua, waar minstens 33 dodelij-

ke slachtoffers vielen. De rechten van indianen worden niet gerespecteerd. Hun gronden worden aangeslagen om aan mijnbouw en andere economische activiteiten te doen. Dit moet volgens conventie 169 met hen overlegd worden, maar dat gebeurt niet.

Werkgelegenheid, sociale zekerheid en sociale inspectie

China werd aangesproken op zijn werkgelegenheidsbeleid. En **Chili** op zijn pensioenstelsel op basis van individuele kapitalisatie en financieel rendement. Het systeem is er door de financiële crisis helemaal onderdoor gegaan en weg zijn de pensioenen van de werknemers. En **Nigeria** werd op het matje geroepen omdat er geen of amper inspectie en dus geen controle is, zodat 'waardig werk' een theoretisch begrip was geworden.